ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ (ΕΚ) αριθ. 31/2005

που καθορίστηκε από το Συμβούλιο στις 18 Ιουλίου 2005

για την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. .../2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα

(2005/C 264 E/02)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η κοινοτική νομοθεσία στον τομέα του περιβάλλοντος αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη διαφύλαξη, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος καθώς και στην προστασία της υγείας του ανθρώπου.

(2) Το έκτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον [3] τονίζει τη σημασία της παροχής επαρκών περιβαλλοντικών πληροφοριών και αποτελεσματικών ευκαιριών στο κοινό για συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν το περιβάλλον, βελτιώνοντας τοιουτοτρόπως τις δυνατότητες απόδοσης ευθυνών και τη διαφάνεια όσον αφορά στη λήψη αποφάσεων ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση του κοινού και τη στήριξη των λαμβανόμενων αποφάσεων. Επιπλέον, ενθαρρύνει, όπως συνέβη και με τα προηγούμενα [4] από αυτό, την αποτελεσματικότερη εφαρμογή και υλοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανόμενης της τήρησης των κοινοτικών κανόνων και της ανάληψης δράσης για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

(3) Η Κοινότητα υπέγραψε, στις 25 Ιουνίου 1998, τη σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΗΕ/ΗΕ), σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (εφεξής αναφερόμενη ως «σύμβαση του Århus»). Η Κοινότητα ενέκρινε τη σύμβαση του Århus στις 17 Φεβρουαρίου 2005. Οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου θα πρέπει να συνάδουν με την εν λόγω σύμβαση.

(4) Η Κοινότητα έχει ήδη εκδώσει μια σειρά νομοθετικών πράξεων οι οποίες εξελίσσονται και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της σύμβασης του Århus. Θα πρέπει να προβλεφθεί η εφαρμογή των απαιτήσεων της σύμβασης στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας.

(5) Είναι σκόπιμο οι τρεις πυλώνες της σύμβασης του Århus, ήτοι η πρόσβαση στις πληροφορίες, η συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και η πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικές υποθέσεις, να συνοψισθούν σε μία νομοθετική πράξη και να θεσπισθούν κοινές διατάξεις για τους στόχους και τους ορισμούς. Αυτό συμβάλλει στον εξορθολογισμό της νομοθεσίας και αυξάνει τη διαφάνεια των μέτρων εφαρμογής που λαμβάνονται όσον αφορά τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας.

(6) Κατά γενικό κανόνα, τα δικαιώματα που εγγυώνται οι τρεις πυλώνες της σύμβασης του Århus ασκούνται άνευ διακρίσεων ως προς την ιθαγένεια, την εθνικότητα ή τον τόπο διαμονής.

(7) Η σύμβαση του Århus καθορίζει με την ευρεία έννοια τις δημόσιες αρχές, δεδομένου ότι η βασική ιδέα της σύμβασης είναι ότι, οποτεδήποτε ασκείται δημόσια εξουσία, θα πρέπει να υφίστανται δικαιώματα για τα άτομα και τις οργανώσεις τους. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό να καθορισθούν με τον ίδιο ευρύ και λειτουργικό τρόπο. Σύμφωνα με τη σύμβαση του Århus, τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας μπορούν να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, εφόσον ενεργούν υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα. Ωστόσο, για λόγους συνέπειας προς τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής [5], οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες θα πρέπει να εφαρμόζονται στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας που ενεργούν υπό νομοθετική ιδιότητα.

---

[1] ΕΕ C 117 της 30.4.2004, σ. 52.

[2] Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 (ΕΕ C 123 Ε της 29.4.2005, σ. 612), κοινή θέση του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2005 και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

[3] Απόφαση αριθ. 1600/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2002, για τη θέσπιση του έκτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον (ΕΕ L 242 της 10.9.2002, σ. 1).

[4] Τέταρτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (ΕΕ C 328 της 7.12.1987, σ. 1). Πέμπτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (ΕΕ C 138 της 17.5.1993, σ. 1).

[5] ΕΕ L 145 της 31.5.2001, σ. 43.

(8) Ο ορισμός των περιβαλλοντικών πληροφοριών στον παρόντα κανονισμό καλύπτει παντός είδους πληροφορίες για την κατάσταση του περιβάλλοντος. Ο ορισμός αυτός, που ευθυγραμμίσθηκε προς τον ορισμό που υιοθετήθηκε από την οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες [1], έχει το ίδιο περιεχόμενο όπως και ο αντίστοιχος που περιλαμβάνεται στη σύμβαση του Århus. Στον ορισμό του «εγγράφου» του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 περιλαμβάνονται οι περιβαλλοντικές πληροφορίες, όπως καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

(9) Είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να προβλέψει ορισμό των «σχεδίων και προγραμμάτων», λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της σύμβασης του Århus, παράλληλα με την προσέγγιση που ακολουθείται για τις υποχρεώσεις των κρατών μελών βάσει του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου. «Τα σχέδια και τα προγράμματα που σχετίζονται με το περιβάλλον» θα πρέπει να ορισθούν ανάλογα με τη συμβολή τους στην επίτευξη ή με τον ενδεχόμενο σημαντικό αντίκτυπό τους στην επίτευξη των στόχων της κοινοτικής πολιτικής για το περιβάλλον. Το έκτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον καθορίζει τους στόχους της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και τις δράσεις που προγραμματίζονται για την επίτευξη των στόχων αυτών, καλύπτοντας περίοδο δέκα ετών αρχής γενομένης από τις 22 Ιουλίου 2002. Στο τέλος αυτής της περιόδου, θα πρέπει να θεσπισθεί το επόμενο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον.

(10) Δεδομένου ότι εξελίσσεται συνεχώς η περιβαλλοντική νομοθεσία, ο ορισμός του περιβαλλοντικού δικαίου θα πρέπει να αναφέρεται στους στόχους της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται από τη συνθήκη.

(11) Οι διοικητικές πράξεις ατομικού περιεχομένου θα πρέπει να είναι ανοιχτές σε πιθανή εσωτερική επανεξέταση, εφόσον είναι νομικώς δεσμευτικές και έχουν εξωτερική ισχύ. Ομοίως, οι τυχόν παραλείψεις θα πρέπει να εξετάζονται εφόσον υφίσταται υποχρέωση έκδοσης διοικητικής πράξης δυνάμει του περιβαλλοντικού δικαίου. Δεδομένου ότι οι πράξεις που θεσπίζονται από όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας που ενεργεί υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα μπορούν να εξαιρεθούν, το αυτό θα πρέπει να ισχύει και για άλλες διαδικασίες έρευνας στις οποίες το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας ενεργεί ως φορέας διοικητικής επανεξέτασης βάσει των διατάξεων της συνθήκης.

(12) Η σύμβαση του Århus προβλέπει την πρόσβαση του κοινού στις περιβαλλοντικές πληροφορίες είτε κατόπιν υποβολής αίτησης είτε μέσω της ενεργούς διάδοσης από τις αρχές που καλύπτονται από τη σύμβαση. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 ισχύει για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή, καθώς και για τους οργανισμούς και ανάλογους φορείς που έχουν συσταθεί με νομική πράξη της Κοινότητας. Προβλέπει κανόνες για τα εν λόγω όργανα που σε μεγάλο βαθμό συνάδουν προς τους κανόνες που τέθηκαν από τη σύμβαση του Århus. Η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 είναι αναγκαίο να επεκταθεί σε όλα τα λοιπά όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας.

(13) Όπου η σύμβαση του Århus περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες δεν απαντώνται, εν όλω ή εν μέρει, στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ 1049/2001, είναι αναγκαίο να αντιμετωπισθούν, ιδιαίτερα όσον αφορά τη συλλογή και τη διάδοση των περιβαλλοντικών πληροφοριών.

(14) Οι περιβαλλοντικές πληροφορίες καλής ποιότητας είναι καθοριστικής σημασίας για να είναι αποτελεσματικό το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού στις περιβαλλοντικές πληροφορίες. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να θεσπισθούν κανόνες που να υποχρεώνουν τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας να εξασφαλίζουν την ποιότητα αυτή.

(15) Στις περιπτώσεις για τις οποίες ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1049/2001 προβλέπει εξαιρέσεις, οι εξαιρέσεις αυτές θα πρέπει να ισχύουν, τηρουμένων των αναλογιών, και για τις αιτήσεις πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες βάσει του παρόντος κανονισμού. Οι λόγοι άρνησης σχετικά με την πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες θα πρέπει να ερμηνεύονται περιοριστικά, λαμβάνοντας υπόψη το δημόσιο συμφέρον που εξυπηρετείται με τη δημοσιοποίηση καθώς και το κατά πόσον οι αιτούμενες πληροφορίες σχετίζονται με εκπομπές στο περιβάλλον. Ο όρος «εμπορικά συμφέροντα» καλύπτει τις συμφωνίες περί εμπιστευτικότητας που συνάπτονται από όργανα ή οργανισμούς που ενεργούν υπό τραπεζική ιδιότητα.

(16) Δυνάμει της απόφασης αριθ. 2119/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, για τη δημιουργία δικτύου επιδημιολογικής παρακολούθησης και ελέγχου των μεταδοτικών ασθενειών στην Κοινότητα [2], έχει ήδη συγκροτηθεί δίκτυο σε κοινοτικό επίπεδο για την προαγωγή της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών, με την αρωγή της Επιτροπής, και με στόχο τη βελτίωση της πρόληψης και του ελέγχου στην Κοινότητα ενός αριθμού μεταδοτικών ασθενειών. Η απόφαση αριθ. 1786/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2002, [3] θεσπίζει πρόγραμμα κοινοτικής δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας που συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές. Η βελτίωση των πληροφοριών και των γνώσεων για την ανάπτυξη της δημόσιας υγείας και η αύξηση των δυνατοτήτων ταχείας και συντονισμένης αντιμετώπισης απειλών κατά της υγείας, που αποτελούν αμφότερες στοιχεία του εν λόγω προγράμματος, είναι στόχοι που ευθυγραμμίζονται πλήρως προς τις απαιτήσεις της σύμβασης του Århus. Ο παρών κανονισμός, κατά συνέπεια, θα πρέπει να εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη των αποφάσεων αριθ. 2119/98/ΕΚ και αριθ. 1786/2002/ΕΚ.

[1] ΕΕ L 41 της 14.2.2003, σ. 26.

[2] ΕΕ L 268 της 3.10.1998, σ. 1· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

[3] ΕΕ L 271 της 9.10.2002, σ. 1· απόφαση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση αριθ. 786/2004/ΕΚ (ΕΕ L 138 της 30.4.2004, σ. 7).

(17) Σύμφωνα με τη σύμβαση του Århus, τα μέρη θεσπίζουν διατάξεις για τη συμμετοχή του κοινού κατά την προπαρασκευή σχεδίων και προγραμμάτων που σχετίζονται με το περιβάλλον. Οι διατάξεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν εύλογες προθεσμίες για την ενημέρωση του κοινού σε ό,τι αφορά τη λήψη αποφάσεων για το εκάστοτε περιβαλλοντικό θέμα. Για να είναι αποτελεσματική, η συμμετοχή του κοινού θα πρέπει να πραγματοποιείται σε αρχικό στάδιο, όταν ακόμη όλες οι εναλλακτικές δυνατότητες είναι ανοικτές. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας, κατά τη διατύπωση των διατάξεων σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού, θα πρέπει να προσδιορίζουν το κοινό που μπορεί να συμμετάσχει.

(18) Το άρθρο 9 παράγραφος 3 της σύμβασης του Århus προβλέπει την πρόσβαση σε διαδικασίες δικαστικής ή άλλης επανεξέτασης για την αμφισβήτηση της εγκυρότητας πράξεων ή παραλείψεων ιδιωτών ή δημόσιων αρχών που αντιτίθενται προς τις διατάξεις του περιβαλλοντικού δικαίου. Οι διατάξεις για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη θα πρέπει να συνάδουν προς τη συνθήκη. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να αφορά μόνο πράξεις και παραλείψεις των δημόσιων αρχών.

(19) Για να εξασφαλισθούν επαρκή και αποτελεσματικά μέσα ένδικης προστασίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης, είναι σκόπιμο το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας που εξέδωσε την αμφισβητούμενη πράξη ή που, σε περίπτωση διατεινόμενης διοικητικής παράλειψης, παρέλειψε να ενεργήσει, να έχει τη δυνατότητα να επανεξετάζει την προηγούμενη απόφασή του, ή να ενεργεί, εφόσον το παρέλειψε.

(20) Μη κυβερνητικοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος και πληρούν ορισμένα κριτήρια, ιδίως προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πρόκειται για ανεξάρτητους οργανισμούς, των οποίων ο πρωτεύων στόχος είναι η προαγωγή της προστασίας του περιβάλλοντος, θα πρέπει να δικαιούνται να ζητούν εσωτερική επανεξέταση, σε κοινοτικό επίπεδο, πράξεων που θεσπίσθηκαν ή παραλείψεων δυνάμει του περιβαλλοντικού δικαίου από όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας, προκειμένου να επανεξετάζονται από το εν λόγω όργανο ή οργανισμό.

(21) Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες προηγούμενα αιτήματα για εσωτερική επανεξέταση δεν ικανοποιήθηκαν, η ενδιαφερόμενη μη κυβερνητική οργάνωση θα πρέπει να μπορεί να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης.

(22) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και αντανακλώνται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στο άρθρο 37 αυτού,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Στόχος

1. Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι να συμβάλλει στην εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση της ΟΕΕ/ΗΕ σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, εφεξής αποκαλούμενη «σύμβαση του Århus», θεσπίζοντας κανόνες για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, ιδίως:

α) εξασφαλίζοντας το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες που παραλαμβάνονται ή προέρχονται από όργανα ή οργανισμούς της Κοινότητας και βρίσκονται στην κατοχή τους, και καθορίζοντας τους βασικούς όρους και τις προϋποθέσεις, καθώς και τις πρακτικές ρυθμίσεις, για την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος·

β) εξασφαλίζοντας ότι οι περιβαλλοντικές πληροφορίες προοδευτικά διατίθενται και διαδίδονται στο κοινό προκειμένου να επιτυγχάνεται η ευρύτερη δυνατή συστηματική διάθεση και διάδοσή τους. Προς τον σκοπό αυτόν, προωθείται, όπου είναι εφικτό, η χρήση, ιδίως, τηλεπικοινωνίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή/και άλλης ηλεκτρονικής τεχνολογίας·

γ) προβλέποντας για τη συμμετοχή του κοινού όσον αφορά σχέδια και προγράμματα σχετικά με το περιβάλλον·

δ) επιτρέποντας την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα σε κοινοτικό επίπεδο υπό τους όρους που καθορίζει ο παρών κανονισμός.

2. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας επιχειρούν να συνδράμουν και να παρέχουν καθοδήγηση στο κοινό για την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για θέματα περιβάλλοντος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

α) «αιτών»: οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο ζητεί περιβαλλοντικές πληροφορίες·

β) «το κοινό»: ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και οι ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες των προσώπων αυτών·

γ) «όργανο ή οργανισμός της Κοινότητας»: οιοδήποτε δημόσιο όργανο, οργανισμός, γραφείο ή υπηρεσία που έχει ιδρυθεί από ή με βάση, τη συνθήκη, εκτός των περιπτώσεων κατά τις οποίες ενεργεί υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα. Ωστόσο, οι διατάξεις του τίτλου ΙΙ εφαρμόζονται στα όργανα ή στους οργανισμούς της Κοινότητας που ενεργούν υπό νομοθετική ιδιότητα·

δ) «περιβαλλοντική πληροφορία»: οιαδήποτε πληροφορία σε γραπτή, οπτική, ηχητική, ηλεκτρονική ή άλλη υλική μορφή, σχετικά με:

i) την κατάσταση των στοιχείων του περιβάλλοντος, όπως ο αέρας και η ατμόσφαιρα, το νερό, το έδαφος, οι εδαφικές εκτάσεις, τα τοπία και οι φυσικές τοποθεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υδροβιότοπων και των παράκτιων και των θαλάσσιων περιοχών, η βιοποικιλότητα και τα συστατικά στοιχεία της, συμπεριλαμβανομένων των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών, καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των εν λόγω στοιχείων,

ii) παράγοντες, όπως οι ουσίες, η ενέργεια, ο θόρυβος, οι ακτινοβολίες ή τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των ραδιενεργών αποβλήτων, οι εκπομπές, οι απορρίψεις και άλλες εκλύσεις στο περιβάλλον, που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν τα στοιχεία του περιβάλλοντος που αναφέρονται στο σημείο i),

iii) μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών μέτρων), όπως οι πολιτικές, η νομοθεσία, τα σχέδια, τα προγράμματα, οι περιβαλλοντικές συμφωνίες και οι δραστηριότητες που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν τα στοιχεία και τους παράγοντες που αναφέρονται στα σημεία i) και ii), καθώς και μέτρα ή δραστηριότητες που αποσκοπούν στην προστασία των εν λόγω στοιχείων,

iv) εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας,

v) αναλύσεις κόστους-ωφέλειας και άλλες οικονομικές αναλύσεις και παραδοχές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των μέτρων και των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο σημείο iii) και

vi) την κατάσταση της υγείας και της ασφάλειας του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένης της ρύπανσης της τροφικής αλυσίδας, όπου ενδείκνυται, τις συνθήκες διαβίωσης του ανθρώπου, τις τοποθεσίες και τα οικοδομήματα πολιτισμικού ενδιαφέροντος στο μέτρο που επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεασθούν από την κατάσταση των στοιχείων του περιβάλλοντος που αναφέρονται στο σημείο i) ή, μέσω των εν λόγω στοιχείων, από οιοδήποτε των θεμάτων που αναφέρονται στα σημεία ii) και iii)·

ε) «σχέδια και προγράμματα σχετικά με το περιβάλλον»: οιαδήποτε σχέδια και προγράμματα·

i) τα οποία προετοιμάζονται και, κατά περίπτωση, θεσπίζονται από όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας,

ii) τα οποία απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων και

iii) τα οποία συμβάλλουν, ή ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις, στην επίτευξη των στόχων της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος, όπως ορίζονται στο έκτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον ή σε οιοδήποτε επόμενο γενικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον.

Τα γενικά προγράμματα δράσης για το περιβάλλον θεωρούνται επίσης ως σχέδια και προγράμματα που σχετίζονται με το περιβάλλον.

Ο ορισμός αυτός δεν περιλαμβάνει τα χρηματοδοτικά, τραπεζικά ή δημοσιονομικά σχέδια και προγράμματα, κυρίως όσα καθορίζουν πως θα πρέπει να χρηματοδοτούνται συγκεκριμένα σχέδια ή δραστηριότητες ή όσα αφορούν τους προτεινόμενους ετήσιους προϋπολογισμούς, τα εσωτερικά προγράμματα εργασίας οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας, ή σχέδια και προγράμματα έκτακτης ανάγκης, τα οποία έχουν καταρτισθεί με μοναδικό σκοπό την πολιτική προστασία·

στ) «περιβαλλοντικό δίκαιο»: νομοθεσία της Κοινότητας η οποία, ανεξάρτητα από τη νομική της βάση, συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της κοινοτικής πολιτικής για το περιβάλλον κατά τα οριζόμενα στη συνθήκη, ήτοι τη διαφύλαξη, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της ανθρώπινης υγείας, τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων και την προαγωγή μέτρων σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων·

ζ) «διοικητική πράξη»: οιοδήποτε μέτρο με ατομικό περιεχόμενο, το οποίο λαμβάνεται, δυνάμει του δικαίου του περιβάλλοντος, από όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας, και έχει νομικά δεσμευτική και εξωτερική ισχύ·

η) «διοικητική παράλειψη»: οιαδήποτε παράλειψη οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας να εκδώσει διοικητική πράξη κατά τα οριζόμενα στο σημείο ζ).

2. Οι διοικητικές πράξεις και παραλείψεις δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία ελήφθησαν ή παραλείψεις εκ μέρους οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας, υπό την ιδιότητά του ως φορέα διοικητικής επανεξέτασης, όπως βάσει:

α) των άρθρων 81, 82, 86 και 87 της συνθήκης (κανόνες ανταγωνισμού)·

β) των άρθρων 226 και 228 της συνθήκης (διαδικασία επί παραβιάσει)·

γ) του άρθρου 195 της συνθήκης (διαδικασία διαμεσολαβητή)·

δ) του άρθρου 280 της συνθήκης (διαδικασία της OLAF).

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Άρθρο 3

Εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1049/2001

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 ισχύει για οιαδήποτε αίτηση πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες τις οποίες έχουν στην κατοχή τους όργανα και οργανισμοί της Κοινότητας, άνευ διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, εθνικότητας ή τόπου διανομής του αιτούντος και, στην περίπτωση νομικού προσώπου, άνευ διακρίσεων ως προς τον τόπο της καταστατικής έδρας του ή του πραγματικού κέντρου των δραστηριοτήτων του.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως «θεσμικό όργανο» στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 νοείται «όργανο ή οργανισμός της Κοινότητας».

Άρθρο 4

Συλλογή και διάδοση των περιβαλλοντικών πληροφοριών

1. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας οργανώνουν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που είναι σχετικές με τις λειτουργίες τους και τις οποίες έχουν στην κατοχή τους, με στόχο την ενεργό και συστηματική διάδοσή τους στο κοινό, ιδίως μέσω τηλεπικοινωνίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή/και άλλης ηλεκτρονικής τεχνολογίας σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφοι 1 και 2 και το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001. Εισάγουν προοδευτικά τις περιβαλλοντικές αυτές πληροφορίες σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων που είναι ευπρόσιτες στο κοινό μέσω των δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Προς τον σκοπό αυτό, καταχωρίζουν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους σε βάσεις δεδομένων και τις εφοδιάζουν με βοηθήματα αναζήτησης και άλλες μορφές λογισμικού με στόχο να βοηθήσουν το κοινό να εντοπίσει τις πληροφορίες που ζητεί.

Οι πληροφορίες που διατίθενται μέσω τηλεπικοινωνίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή/και άλλης ηλεκτρονικής τεχνολογίας δεν χρειάζεται να περιλαμβάνουν πληροφορίες οι οποίες έχουν συλλεχθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες δεν είναι ήδη διαθέσιμες υπό ηλεκτρονική μορφή.

Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να διατηρούν τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που έχουν στη διάθεσή τους υπό μορφή και σχήμα άμεσα αναπαραγώγιμο και ευπρόσιτο μέσω τηλεπικοινωνίας με ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή με άλλα ηλεκτρονικά μέσα.

2. Οι προς διάθεση και διάδοση περιβαλλοντικές πληροφορίες επικαιροποιούνται κατάλληλα. Εκτός από τα έγγραφα που απαριθμούνται στο άρθρο 12, παράγραφοι 2 και 3 και στο άρθρο 13 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, οι βάσεις δεδομένων ή τα μητρώα περιλαμβάνουν τα εξής:

α) κείμενα διεθνών συνθηκών, συμβάσεων ή συμφωνιών, και κείμενα της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον ή για συναφή θέματα, καθώς και πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων για το περιβάλλον·

β) εκθέσεις προόδου ως προς την εφαρμογή των θεμάτων που αναφέρονται στο στοιχείο α), εφόσον έχουν εκπονηθεί από τα όργανα ή τους οργανισμούς της Κοινότητας, ή βρίσκονται στην κατοχή τους, υπό ηλεκτρονική μορφή·

γ) εκθέσεις για την κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4·

δ) δεδομένα ή συνόψεις δεδομένων από την παρακολούθηση δραστηριοτήτων που επηρεάζουν, ή ενδέχεται να επηρεάσουν, το περιβάλλον·

ε) άδειες με ουσιαστικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και περιβαλλοντικές συμφωνίες ή αναφορά για το πού μπορούν να αναζητηθούν ή να ευρεθούν οι εν λόγω πληροφορίες·

στ) μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και αξιολόγηση των κινδύνων σχετικά με στοιχεία του περιβάλλοντος ή αναφορά για το πού μπορούν να αναζητηθούν ή να ευρεθούν οι εν λόγω πληροφορίες.

3. Στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2, δημιουργώντας ζεύξεις με τους ιστοχώρους του Διαδικτύου στους οποίους διατίθενται οι εν λόγω πληροφορίες.

4. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε, σε τακτά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα 4 έτη, να δημοσιεύεται και να κυκλοφορεί έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανόμενων των πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα και τις πιέσεις που ασκούνται στο περιβάλλον.

Άρθρο 5

Ποιότητα των περιβαλλοντικών πληροφοριών

1. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας μεριμνούν, στο μέτρο των εξουσιών τους, ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που συγκεντρώνουν είναι επίκαιρες, ακριβείς και συγκρίσιμες.

2. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας, κατόπιν σχετικής αίτησης, ενημερώνουν τον αιτούντα ως προς το πού μπορεί να βρίσκονται οι πληροφορίες σχετικά με τις μεθόδους μέτρησης, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων ανάλυσης, δειγματοληψίας και προεπεξεργασίας των δειγμάτων, που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των πληροφοριών, εφόσον διατίθενται. Εναλλακτικά, μπορούν να αναφέρονται στην τυποποιημένη διαδικασία που χρησιμοποιήθηκε.

Άρθρο 6

Εφαρμογή των εξαιρέσεων όσον αφορά τις αιτήσεις πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες

1. Όσον αφορά το άρθρο 4 παράγραφος 2 εδάφιο πρώτο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, θεωρείται ότι υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον που επιβάλλει τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών, όταν οι ζητούμενες πληροφορίες αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον. Όσον αφορά τις λοιπές εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, το γεγονός ότι οι ζητούμενες πληροφορίες αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη για την εκτίμηση της ύπαρξης ή όχι υπερισχύοντος δημόσιου συμφέροντος για τη δημοσιοποίηση.

2. Εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας μπορούν να αρνούνται την πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, όταν η δημοσιοποίηση των πληροφοριών θα είχε αρνητικές συνέπειες στην προστασία του περιβάλλοντος το οποίο αφορούν οι πληροφορίες, όπως οι χώροι αναπαραγωγής σπανίων ειδών.

3. Όταν κοινοτικό όργανο ή οργανισμός έχει στην κατοχή του περιβαλλοντικές πληροφορίες, προερχόμενες από κράτος μέλος, διαβουλεύεται με το εν λόγω κράτος μέλος και εφαρμόζει τις εξαιρέσεις που τυχόν προβλέπονται σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Το περί ού ο λόγος όργανο ή οργανισμός δημοσιοποιεί τις πληροφορίες, εάν δεν ισχύει εξαίρεση.

Άρθρο 7

Αιτήσεις πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες που δεν βρίσκονται στην κατοχή οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας

Εάν όργανο ή οργανισμός της Κοινότητας λάβει αίτηση πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν ευρίσκονται στην κατοχή του εν λόγω οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας, ενημερώνει, το ταχύτερο δυνατόν, τον αιτούντα σχετικά με το όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας ή τη δημόσια αρχή κατά την έννοια της οδηγίας 2003/4/ΕΚ, όπου θεωρεί ότι είναι δυνατό να υποβληθεί αίτηση για τις αιτούμενες πληροφορίες ή διαβιβάζει την αίτηση στο οικείο όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας ή την οικεία δημόσια αρχή και ενημερώνει αναλόγως τον αιτούντα.

Άρθρο 8

Συνεργασία

Σε περίπτωση άμεσης απειλής για την υγεία του ανθρώπου ή το περιβάλλον, που οφείλεται σε ανθρώπινες δραστηριότητες ή φυσικά αίτια, τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας, κατόπιν αιτήσεως των δημόσιων αρχών, κατά την έννοια της οδηγίας 2003/4/ΕΚ, συνεργάζονται και επικουρούν τις εν λόγω δημόσιες αρχές ώστε αυτές να μπορούν να διαδίδουν αμέσως και χωρίς καθυστέρηση στο κοινό που μπορεί να πληγεί όλες τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να του επιτρέψουν να λάβει μέτρα για την πρόληψη ή τον περιορισμό των επιβλαβών συνεπειών της εκάστοτε απειλής, στο βαθμό που οι πληροφορίες αυτές βρίσκονται στην κατοχή οργάνων και οργανισμών της Κοινότητας ή/και των εν λόγω δημόσιων αρχών, ή διατηρούνται για λογαριασμό τους.

Το πρώτο εδάφιο ισχύει υπό την επιφύλαξη οιασδήποτε ειδικής υποχρέωσης την οποία καθορίζει η κοινοτική νομοθεσία, ιδίως με τις αποφάσεις αριθ. 2119/98/ΕΚ και αριθ. 1786/2002/ΕΚ.

ΤΙΤΛΟΣ III

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Άρθρο 9

1. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας παρέχουν, με τις κατάλληλες πρακτικές ή/και άλλες ρυθμίσεις, εγκαίρως πραγματικές ευκαιρίες στο κοινό να συμμετέχει κατά την προετοιμασία, την τροποποίηση ή την αναθεώρηση αυτών των περιβαλλοντικών σχεδίων ή προγραμμάτων, όταν όλες οι επιλογές είναι ακόμη ανοικτές. Ιδίως, όταν η Επιτροπή επεξεργάζεται πρόταση τέτοιου σχεδίου ή προγράμματος, η οποία υποβάλλεται προς λήψη απόφασης στα λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Κοινότητας, προβλέπει, για το προπαρασκευαστικό αυτό στάδιο, τη συμμετοχή του κοινού.

2. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας προσδιορίζουν το κοινό που επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεασθεί, ή έχει συμφέροντα, από ένα σχέδιο ή πρόγραμμα του είδους που αναφέρεται στην παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του παρόντος κανονισμού.

3. Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας μεριμνούν για την ενημέρωση του κοινού που αναφέρεται στην παράγραφο 2, είτε με δημόσιες ανακοινώσεις προς το κοινό είτε με άλλα πρόσφορα μέσα, όπως ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, εφόσον υπάρχουν, σχετικά με:

α) το σχέδιο πρότασης, εφόσον υπάρχει·

β) τις περιβαλλοντικές πληροφορίες ή εκτιμήσεις σχετικά με το υπό επεξεργασία σχέδιο ή πρόγραμμα, εφόσον υπάρχουν· και

γ) πρακτικές ρυθμίσεις συμμετοχής, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται:

i) η διοικητική μονάδα από την οποία μπορούν να ληφθούν οι σχετικές πληροφορίες,

ii) η διοικητική μονάδα στην οποία μπορούν να υποβληθούν σχόλια, γνώμες ή ερωτήσεις και

iii) εύλογα χρονοδιαγράμματα, ώστε να υπάρχει επαρκής χρόνος για να ενημερωθεί το κοινό καθώς και για να ετοιμασθεί και να συμμετάσχει πραγματικά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων όσον αφορά το περιβάλλον.

4. Προβλέπεται προθεσμία τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων για την παραλαβή των παρατηρήσεων. Όταν διοργανώνονται συνεδριάσεις ή ακροάσεις, παρέχεται προηγούμενη προειδοποίηση τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων. Οι προθεσμίες αυτές μπορεί να συντομεύονται σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης ή όταν το κοινό είχε ήδη τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του για το εν λόγω σχέδιο ή πρόγραμμα.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Άρθρο 10

Αίτηση εσωτερικής επανεξέτασης διοικητικών πράξεων

1. Οιαδήποτε μη κυβερνητική οργάνωση η οποία πληροί τα κριτήρια του άρθρου 11 δικαιούται να ζητήσει εσωτερική επανεξέταση από το όργανο ή τον οργανισμό της Κοινότητας που εξέδωσε διοικητική πράξη δυνάμει του δικαίου του περιβάλλοντος ή, σε περίπτωση διατεινόμενης διοικητικής παράλειψης, θα έπρεπε να είχε εκδώσει την πράξη αυτή.

Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβάλλεται γραπτώς και εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τις τέσσερις εβδομάδες μετά την έκδοση, κοινοποίηση ή δημοσίευση της διοικητικής πράξης, αναλόγως ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, ή, σε περίπτωση διατεινόμενης παράλειψης, εντός τεσσάρων εβδομάδων μετά την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να είχε εκδοθεί η διοικητική πράξη. Στην αίτηση αναφέρονται οι λόγοι της επανεξέτασης.

2. Το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εξετάζει την αίτηση, εκτός εάν αυτή είναι προδήλως αβάσιμη. Το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας εκθέτει τους λόγους του σε γραπτή απάντηση, το ταχύτερο δυνατόν, και το αργότερο δώδεκα εβδομάδες μετά την παραλαβή της αίτησης.

3. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας δεν είναι σε θέση, παρά τη δέουσα επιμέλεια που κατέβαλε, να ενεργήσει σύμφωνα με την παράγραφο 2, ενημερώνει τη μη κυβερνητική οργάνωση που υπέβαλε την αίτηση, το ταχύτερο δυνατό, και το αργότερο εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους παρέλειψε να ενεργήσει καθώς και για το πότε προτίθεται να το πράξει.

Σε κάθε περίπτωση, το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας ενεργεί εντός προθεσμίας δεκαοκτώ εβδομάδων από την παραλαβή της αίτησης.

Άρθρο 11

Κριτήρια νομιμοποίησης σε κοινοτικό επίπεδο

1. Μια μη κυβερνητική οργάνωση δικαιούται να υποβάλει αίτηση εσωτερικής επανεξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 10, εφόσον:

α) είναι ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή την πρακτική κράτους μέλους·

β) έχει διατυπώσει ως κύριο στόχο την προαγωγή της προστασίας του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του δικαίου του περιβάλλοντος·

γ) υφίσταται επί χρονικό διάστημα άνω της διετίας και επιδιώκει ενεργά τον στόχο της κατά τα αναφερόμενα στο στοιχείο β)·

δ) το θέμα, για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση εσωτερικής επανεξέτασης, καλύπτεται από τον στόχο και τις δραστηριότητές της.

2. Η Επιτροπή θεσπίζει τις απαραίτητες διατάξεις για να εξασφαλίσει τη διαφανή και συνεπή εφαρμογή των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Προσφυγή στο Δικαστήριο

1. Η μη κυβερνητική οργάνωση η οποία υπέβαλε αίτηση εσωτερικής επανεξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 10 δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνθήκης.

2. Εφόσον το όργανο ή ο οργανισμός της Κοινότητας παραλείπει να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 ή παράγραφος 3, η μη κυβερνητική οργάνωση δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της συνθήκης.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Μέτρα εφαρμογής

Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας προσαρμόζουν, οσάκις απαιτείται, τον εσωτερικό κανονισμό τους στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω προσαρμογές παράγουν αποτέλεσμα από τις … (*).

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από τις … (**).

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, …

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
…

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
…

(*) …
(**) …

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 28 Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή στους οργανισμούς και τα όργανα της ΕΕ των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε σε πρώτη ανάγνωση κατά τη σύνοδό του από 29 Μαρτίου έως 1 Απριλίου 2004.

Η Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησε στις 29 Απριλίου 2004 ([1]).

Το Συμβούλιο ενέκρινε την κοινή του θέση στις 18 Ιουλίου 2005.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Ο προτεινόμενος κανονισμός αποσκοπεί στην εφαρμογή των αρχών της σύμβασης του Århus στους οργανισμούς και τα όργανα της Κοινότητας καθιερώνοντας πλαίσιο απαιτήσεων για την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη των αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τα περιβαλλοντικά θέματα σε κοινοτικό επίπεδο. Συμβάλλει συνεπώς στην επιδίωξη των στόχων της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής που περιγράφεται στο άρθρο 174 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Τέλος, η έγκριση της παρούσας πρότασης κανονισμού θα αποδείξει σε παγκόσμιο επίπεδο ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι αποφασισμένη να αναλάβει τις ευθύνες της σε περιβαλλοντικά θέματα.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

1. Γενικά

Η κοινή θέση ενσωματώνει ορισμένες τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, είτε επί λέξει, είτε εν μέρει, ή κατά το πνεύμα. Ειδικότερα, έχουν αποσαφηνιστεί και ενισχυθεί οι διαδικαστικές απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι κοινοτικοί οργανισμοί και όργανα όσον αφορά την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες και τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων. Ως προς την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, έχουν απλοποιηθεί τα κριτήρια για το δικαίωμα αίτησης εσωτερικής επανεξέτασης. Οι νομιμοποιούμενοι φορείς (με τον ισχύοντα ορισμό, οι ΜΚΟ που πληρούν τα συναφή κριτήρια) δεν απαιτείται πλέον να δραστηριοποιούνται σε κοινοτικό επίπεδο, ωστόσο οι τυχόν αιτήσεις πρέπει να άπτονται θεμάτων κοινοτικού χαρακτήρα, δηλαδή να συνάδουν με τον ορισμό του περιβαλλοντικού δικαίου ως έχει στο άρθρο 2 παράγραφος στ).

Εν τούτοις, άλλες τροπολογίες δεν περιλαμβάνονται στην κοινή θέση επειδή το Συμβούλιο συμφώνησε ότι είναι περιττές ή/και ανεπιθύμητες, ή επειδή διαγράφηκαν ή αναδιατυπώθηκαν ριζικά διατάξεις της αρχικής πρότασης της Επιτροπής.

Η κοινή θέση εμπεριέχει επίσης έναν αριθμό τροποποιήσεων πέραν εκείνων που προβλέπονται στη γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά την πρώτη ανάγνωση. Εκτός αυτού, υπάρχουν συντακτικής υφής τροποποιήσεις χάρη μεγαλύτερης σαφήνειας του κειμένου ή προς εξασφάλιση της εν γένει συνοχής του κανονισμού.

2. Συγκεκριμένα

Το Συμβούλιο ειδικότερα συμφώνησε ότι:

— οι τροπολογίες 39, 40 και 41 δεν είναι αποδεκτές διότι η αειφόρος ανάπτυξη εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της σύμβασης και διότι δεν ευθυγραμμίζονται με το άρθρο 174 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής,

([1]) ΕΕ C 117 της 30.4.2004, σ. 52.

— η τροπολογία 1 καλύπτεται από τη διατύπωση της αιτιολογικής παραγράφου 7,

— η τροπολογία 56 μπορεί να δημιουργήσει επικάλυψη στο καθεστώς εξαιρέσεων: ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 παρέχει επαρκές πλαίσιο για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τη σύμβαση,

— οι τροπολογίες 3 και 7 και 10 υπερβαίνουν τις απαιτήσεις της σύμβασης του Århus και, συνεπώς, είναι περιττές για την εξασφάλιση συμμόρφωσης,

— η τροπολογία 5 δεν συνδέεται με ειδικές διατάξεις του κανονισμού· το μέλημα της ανάγκης εξορθολογισμού των διαδικασιών τονίζεται ιδίως από τα άρθρα 10 έως 12 της κοινής θέσης,

— οι τροπολογίες 8 και 44 είναι πλέον άνευ αντικειμένου αφού από το κείμενο έχει απαλειφθεί η έννοια «νομιμοποιούμενος φορέας»,

— η τροπολογία 9 δεν είναι αποδεκτή αφού ο ορισμός της «περιβαλλοντικής πληροφορίας» που εμφανίζεται στην κοινή θέση έχει μεταφερθεί από την οδηγία 2003/4/ΕΚ για την πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν το περιβάλλον,

— η τροπολογία 16 υπερβαίνει τις διατάξεις περί διαδόσεως των πληροφοριών οι οποίες περιέχονται στην οδηγία 2003/4/ΕΚ και θα επιφέρει περιττά διοικητικά βάρη,

— οι τροπολογίες 17 και 19 επαναλαμβάνουν διατάξεις ήδη σαφείς στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001,

— οι τροπολογίες 21, 22 και 23 φαίνονται υπερβολικά κανονιστικές: θα πρέπει να εναπόκειται στους οργανισμούς και στα όργανα της Κοινότητας να καθορίζουν πώς επιθυμούν να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα της συμμετοχής του κοινού, βάσει των γενικών αρχών που προβλέπονται στον κανονισμό,

— η τροπολογία 25 δεν μπορεί να γίνει δεκτή διότι ενδέχεται να επιβραδύνει σημαντικά τις διαδικασίες,

— οι τροπολογίες 30, 42, 47, 48, 49, 50, 52 και 53 δεν είναι αποδεκτές διότι η σύμβαση του Århus αφήνει ελεύθερα τα μέρη να αποφασίσουν τις λεπτομέρειες για τη χορήγηση πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Πέραν του ότι περιορίζει την έννοια του «νομιμοποιούμενου φορέα» στις ΜΚΟ που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, η κοινή θέση εμμένει προσεκτικά στις διατάξεις που περιέχονται στο άρθρο 230 παράγραφος 4 και στο άρθρο 232 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, τα οποία αρκούν για την εξασφάλιση συμμόρφωσης,

— η τροπολογία 51 είναι περιττή διότι οι λεπτομέρειες πρόσβασης στον Διαμεσολαβητή, όπως ορίζεται στο άρθρο 195 της συνθήκης ΕΚ, αρκούν για την εξασφάλιση συμμόρφωσης με τη σύμβαση και συνεπώς δεν θα πρέπει να γίνεται επίκλησή τους,

— ορισμένα στοιχεία των τροπολογιών 33, 35 και 58 ελήφθησαν υπόψη. Ωστόσο, η μνεία στην αειφόρο ανάπτυξη δεν κρίθηκε σκόπιμη υπό τις παρούσες συνθήκες, σε σχέση με τον ορισμό του περιβαλλοντικού δικαίου, όπως εξηγείται ανωτέρω αναφορικά με τις τροπολογίες 39, 40 και 41. Επιπλέον, η κοινή θέση εξασφαλίζει ότι τα κριτήρια νομιμοποίησης υποβολής αίτησης (τώρα άρθρο 11) δεν επιτρέπουν νομικές αμφισημίες,

— η τροπολογία 36 κατέστη άνευ αντικειμένου λόγω της διαγραφής του αντίστοιχου άρθρου (άρθρου 13 της αρχικής πρότασης) και της αναδιατύπωσης του παλαιού άρθρου 12 (ήδη άρθρο 11),

— οι τροπολογίες 37 και 38 πρέπει να απορριφθούν διότι όλοι οι οργανισμοί και όργανα της Κοινότητας δεν υποχρεούνται αυτομάτως να προσαρμόζουν τον εσωτερικό τους κανονισμό. Αν αυτό είναι αναγκαίο, θα χρειάζεται να παρέχεται προς τούτο επαρκής χρόνος κατά περίπτωση και, συνακόλουθα, για την εφαρμογή του νέου κανονισμού.

III. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Το Συμβούλιο φρονεί ότι η κοινή θέση αντιπροσωπεύει μια ισόρροπη δέσμη μέτρων που συντελούν στην επιδίωξη των στόχων της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής που περιγράφονται στο άρθρο 174 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της σύμβασης του Arhus και τη συμβατότητα με τη σχετική ήδη ισχύουσα νομοθεσία, ιδίως δε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1049/2001, δίχως να δημιουργούν αδικαιολόγητο κόστος.

Το Συμβούλιο προσβλέπει σε εποικοδομητικές συζητήσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου ο κανονισμός να εκδοθεί το ταχύτερο δυνατόν.